

Mitt namn er Marta .. Skajem va mitt fødenavn. Æg e føtt på Skajem i Æurlans prestejeld i nárge, dan seksakjende januar atten hundre å nei å fæmti. Å dar livde eg te^e va pao tálte åre, å dao raiste mi ti amérika å g va pao have i sjù véke, me store stårm å ai gong, så atte me tånkte da hadde gått berre me, da var ait skarve sailsjip. Men så kám mi no fram ti kvibekk, å så vart da no oppijzno lande me allslaks kjøregraie, vait du, da va mest^a so du vilde sjao krytyrvágne da me va i. Å så kom me hær ti blækhammar, d^a va fyste dagen i julai.

(Fortell om tolken) Han hadde være hær i Amérika ~~ai~~ tei han, å so va han ti saia nabogutt me ~~z~~ ass, so vilde dai ikkje hatt han ti tålk, får han kunde kjø~~z~~ snakka fælt gått aingelsk, men so vart han färnarma ~~f~~ får da å seyntes da at når hans aigne landsmenn ikkje vilde ha an, så blai han färnarma får dag vait du, å solaissen so blai da ~~x~~ ti da at han blai tålkvaor, men me såg ikkje mair ti an me so æg huksa, etter han ha faott åss på treine, sea ~~x~~ såg ikkje me mair té an, men han kám te gudju ~~z~~ kannti, dar sætla an ne.

~~heile~~ ~~att han~~ ~~wotte~~

'Etter di kom hit? Ja, han far hadde çø aut ~~nåk arbaia~~
~~arbai~~ ~~far-dagen~~ ~~te~~ ~~haile~~ ~~P:~~
te å jera ~~for~~ ~~dagen~~ ~~før~~ ~~uppehald~~ ~~familien~~
så var da mest en tiln ~~jifte~~ baren idjenom harvisten o Se
lausm alle-å so hadde e to systre so va ~~sangre~~ élle e å ~~xa~~ hadde ~~z~~ to sysken
so va jifte, hallsysk~~en~~, men so ha^{de} e to systre so va ældre ell
eg å dæi laut no ut å arbaia ^{vært du} å eg ^{ik} ~~ja~~ ~~eg~~ kám
te Amerika feel e va ~~systre~~ ~~vi~~ ~~ja~~ ~~vi~~ ~~vi~~
Å ~~so~~ e vart no konfirmsert - Sea va e

Naor me hadde vært hær ait års tei, so tkjypte far ~~xx~~ ain
ain fyrti land å so va da bærre skog altsamman[#] à så kom ~~xx~~ naboadn
tesamman[#] à so hågde dai lägg, à so heua dai lägg, à so bygde dai
upp ait heus fyr åss, djelpe ~~xx~~ å fekk veggane upp, røsten jore
dai no sjøle, à dar grubba n upp ~~måsta~~ delen tå dan førtien,
so atte snart itte han va dø så fekk han -- han livde ikkje følt
længe han far, han va näke à ~~xx~~ seksti år når han dø
betalt vætle førtien vait du, à da var gått jort me arbai
so so han læut arbaia, à so hadde me kje vann, anna me maotte
gå te ain plass dai kadla Springen. Da va ne ain bakke, à so gec
upp atte hin bakke^y à bæra ain par paila me vann dienna vägen, à
da^{do vare} no^{atte} halva meili, da va vanne at dai læut væra rødde fore,
vait du. Å so fekk dai no te noko kuer, noko so me liyde gått
solaisn, fyre me djelpte te à djelpte ~~xx~~ åss sjølla, da jorde mye
da^{fyr} n far å na mor.

(Fortell om da de var ute og hugget rails og slikt?) Da
hågde dai av, hågde dai ai viiss lai, à so um dai va so får tjukke
so splitta dai dai, à fekk so à so mange ~~xx~~ rails ei kor stue da^o,
^{faott}
xx vet du, à so fænste opo ront da vætla dai hadde inn te feil.
xx krytrei læse dai, adle stan i da lann, à färsgyrte
se sjølle ijennom sommaren. *

(Hva var krokfence?) Ja, da va dætta so blai so titt me
fens^{ræls} da. Krokfense, da tokk mangge, mangge ~~xx~~ i kår krouk,
men dætta andre fense to da kje so mangge te, men da va kje so
trykt da, so kroukfense. Da kunde kje kamma idjøno där noko værken
me ainelder noko i krokfense, men da andra da va maira
one^{atte} so dai hadde maira kjens te krytri, na fense.

(Hvordan feiret di jul?) Ja, e kan näk da. Da va no
aif häiti da, ^{vært} du, so stor. Da maotte ælt være alt ferig

væsla-julaftao maotte alt væra skurt å feint, å adle maotte væra
vaska å pynta å ha ðao seg raine kle, å naor julaftao kom ~~sa~~, huksa
feine
e da, atte da julemåroen atte dai brukte te å klefna ein goe kling
å så djekk dai bort å ga kuedn nakkå gått dai skulde ha dai å
vait du ^{so} jeuledas~~s~~, jeuli. Å jeulaftao so, va da te faira me goe mat å,
gått drikka. Da va mesta so atte dai hadde ~~ik~~ øl te jeul. Han
va
far va alltid sleik, at da kje storrt han brukte tao da han,
te å--
da va maira te naor inkon ~~kum~~ kom, vait du, men han va aldri
slek at han drakk får mykje tao da han far. So me hadde datt
^{vældu}
so var da neste djestabå ðao, han skulde gao te naboadn ~~xxk~~
~~xxxhyzzzix~~ gao te kårandre naboadn, å ha da hyggelejme kårandre.
I sô va da no middin, hadde me no middin.

Fortell om den første kirken? Ja, dai arbeidde hart,
dai gamle, dai laizde--dai laonte baingar dai, å so gav te
fyr
tkjerkao tess fao tkjerka, te fao kjerka, å so arbeidde dai
alt dai kunde sjølv, vait du, so dai sku ve so' te kasta upp
tkjerkao. Deim fekk ai fin lita tkjerkao, ho va kje stor, men
ho va fein, ai lítia fraiðkjerka, a ho blai innvikt, ho blai
innviðe, i ~~sen~~, i atten hundreda a sytti, fár ho ~~mixixi~~ va
dan vøtla kjerka.
innvið trast itte me kam her te Amerika, Men so blai ho far
leitai -- ja ska eg saia maira om hinna, e vait ikkje maira
om hinna, da va no i den kjerka~~je~~ blai konfirmert, e blai kon-
firmert av pastor rækve, styrk rækve, du ha ~~ik~~ hoirt djete ñan,
inkeln hans, ñurnere, ja e blai konfirmert að ñan, i
ho leitai, so vart
dan tkjerkao. So blai ho leitai, meinhaiteix vøks, so vart
da te da at dai maotte riva hinne ne, a so bygde dai senna so
no e.

(Hvordan di feiret þúðxx barnedan?) Á ja, dai fairte no
ðæz då, dai skulde ha barspl, so dai kædla. Dao var da te be
drekkja a faira, adle naboa te se atte dao, á je dai gæt mat a ðæzxxa a radla
þxfzira adlesamma.

(Pryllun?) Á ja, dao turte dai no náo um atte dai hadde
huska afta leite rom. Eg huksa afta, eg ha undras náo, da rumse me hadde
aina romse te jao hss, far de atte me hadde ikkje stav i ía
dar, so da va kalt, men dæ omrent so stort so detta romme me
sat ei. Ja dar blai bæstefar á bæstemor te missis rølvág jifte,
ja dai vart jifte i kjerkao, men dar fairte dai bryllsup a so
kunde dai kje ha adle falk på ain dag, dai hadde ældre falk
i ain dag, á so hadde dai ungdomen næste dag, xx so dæz fairte
dai i to dagz bryllsup men adle maotte vara me, á da skulde ikkje
nåkán setjast te seies.

(Litt om folketro) Á ja, eg huksa no ikkje so meytkje
te da nettup vait du dai trudde no xxmxx pao spykri, mange
tao dai, vxix men mange, vait du, dai trudde da va spykri i skeule-
heuse vaort, amla skeuleuse vært, da va ait léite skeulhus som
dai hadde sett upp tao lågg, men so hadde dai, hatt ait lite turn
pao da, men dai ða hadde no sett opp ai stytta uppi ryste, dar
xxixxxixxx hadde dai festa, dar festa dai flagde, ait i denna
styttao, so sto uppyve take, dai hadde kjs turn pao da, leite
lågg skeulehus, á so hadde dai, te ne atte flagde, men so hadde
glomt á te ne atte alt dw tage, da va atte noko tag uppi ðar
ser du, da hadde vare festra, a naor da bles da dao, so vait du detta,
ix da , ja ða va da spykri, a dai va rudda te gap fur-
ette da va myrft, hei ðar/far da da va spykri, so hadde no ainsvar koasc gap
dutta ðer da, so va lite jertizare ell dai andre, a sitt itte so

fann dai tåge. (Amus.)

(Praugen?) Ja, e vait ikkje, da va an bestefar so sa da, atte da va drøg, han va sikker pao da va drøg han. I mann min han lou set han á sa atte e slikt. Joo han trudde so vist atte da var drøg. (Fortalte han hvilodan draugen var?) Nå, inkje so eg hørde. Nå, han jorde inkje da.

(Tolereidi?) (Amus.) Ja, juleraie, da va likasom atte inkon siule klæ seg upp en xx store flakk á so komma itte vägen so at saog nothon inkje dai verken xax eller hzzzzknokon mzzz trudde dai var far. Hørde dai som ait leven, so var da juleraie. (Var det bara om julen?) Ja, da var i julei da, maa veit du, da var i jeulei da. Marifrao kom da detta her, at dai bejynte te a klæ se ut á gao atte dai jeulebukka. Du vait xx brukte te a gao julebukka te jeulei, xie sieg upp, ja da kom seg ta detta her jeularaie dai Madla, da vait do.

(Huldra?) Ja, huldra vait ikkje eg, dai villetru no ma i Hårge, men vait du, men -- xxxxxxxxixx du' vait dar va no ixxie noko --kunde kje vera noko sannahit i da nelde, er trur fallfridre så hart nao dai at dai verkele kunde veisa seg til dai --

Mrs. Martha Otternes. Record D-7. Part 1.

F vait ikkje maira om da ~~xxxix~~^{han} anna detta her so gamle bestefar sa af^o da skulle kamma ain hulirekar me ain kvite hest uti
å vilde beyta ~~o~~ ain svart. Dao Otternes hafte dai ain svart,
å ~~enna~~ han kom me ain kveit^o hest. A so vilde ikkje Otternes
beyta å so skulde huldrakallen ha sakt at^o dar skulde alðri treivas t
svarte hest pao Otternes maira. Í han gamle ~~xxxix~~^{mer} mor--bestefar
~~da~~ va no nan so fartalig da, nan var nu
fer na, bestefar te missis rölvæg, ~~narr~~ sa da at^o ~~da~~ ~~heitt~~
darifrao, vait du, han sa da at^o da hadde ikkje vare svarte hest~~o~~ dan
sainare sa n. Ven da va vel noko av^o at^o dai ikkje tørde satia
pao ain svarte hest ~~o~~anskje. (Visste han hvor lenge siden dat
var?) Nå, da æ laingje seo, da va visst fyré hans tai, saxatte
da æ så laingje seo vait du.

(Din mors tro om kokende vatn?) Ja, da kan e.
Da va farsjelluket, vait du,
naor me kokte ná potet, so var da fyxxi no fyr i tai,
atte dai
so var da miste ~~o~~ kokte dalme rasé pao a so jikk ~~da~~ ^{me} eit ð hzilu
vait du
slou vanne --hadla vanne ~~o~~ dai pao martkji. Í so sa o da at^o ~~o~~
skulde me ikkje ~~o~~ jera. So vilde me vota kofar me ikkje skulde
vait du
jera da á lo aot detta her me. Ja, de faor no jera so de vil ^o
sa o, men eg ha no várte far da eg at eg ~~skaxxan~~^{Han} inkje skal jera
da á inkje ha eg jort da heller sa o. Þa ska kje sloa kokande
vatten pao díori, får dao brenne han dai so æ innunde. Da skulde
varað huldrefaðlk da, ~~o~~ vait du, so va innunde.

(Fortell om din fars onkel som var framsynt). Han var
slék at an kunde fartelja framtia aot falk. Han kunde fartelja
framtia aot fólk ná at han fekk hundín deiras, sáog i hundín
deirans, so kunde han fartelja da. (Fortell om home som vildt
ná skarskrankao) Ja, da va han da so sa da, atte da faor pao
skrankao no. Men da va ai song fyr, dao hadde han salt, da va

eut
nokte so skulde pao sjyen. Å so hadde han sakt da atte, de ska
kjø raise eut pao sjyen idag, da gaor ikkje gått, å dao va ia
feint vær. So raiste dai å so blai dai burte, begge to so
raiste. Men han hadde sitt da, sitt da, han ser du.

(Fortell om den hovmodige mannen) ~~ikkjunka~~ Ja,
atte
e kan no færtelja um han. Å huksa ikkje ~~rikke~~ namne hans no
men me ~~kj~~ huksa han so gått får ~~ikkj~~ me tkjende han so gatt
tkjende han so gått, me hukste han so gått får da traff
atte ^{da}
so at Skaem, va mittvejes imydlo vassbygdevatne so me kalla,
å so æorlandsvangen, å so va tkjærka pao æorlandsvangen, å nær
dæssa frao vassbygda kom, å skulde te tkjerkao so maotte dai ~~ikkj~~
bruks-- ~~ikkj~~ bruks ~~ikkj~~ båt, ait langt stykke dai. Å ~~ikkj~~ so kom dai pao
landjori, å ~~ikkj~~ dao djekk dai nett færbi hause jao åss. Solaisse
lerde me te tkjenna so adle dæssa ~~ikkj~~ her. Å so va en so stålte
denna mannen, får han va ~~rikke~~ reike, å so hadde han barne sitt
te daben' ^{da,} å so hadde an barscl, so hadde an fudle huset me falk,
å so vilde dæssa onge at an skulde ~~ikkj~~ dai, vait du, so spadde
han dai, å sa færjellikt å so skulde denna narra n han, å so
stakk han armen sin bakom dai ~~and~~, å so håndi bort te han så
^{spô}
han inkje skulde sjao ken da va so -- ken da ~~væ~~ si hånd ser du.
Å så sa n, jadden faor du ~~ikkj~~-- jadden faor du skrapa hart du
så du faor nåk fyn~~g~~ du tkjeme hérifrao sa n. So blai an sinte
denne her vait du, han hadde nettop sakt ~~tm~~ beibien sin atte,
ja du ska slæppa lorta hendiðn dine eut du. Han skulde slæppa
arbaia dan beibien vait du, men han fekk nåk arbaia både faren
å hann.

(Om henne som kom til Amerika siden?) Ja ho var nabo-
~~ikkj~~ kåna våres ho, dærborte. Ho kunna færtalt mykje ho, å

døttena, ho hadde fartalt mangt ho itte mour si. Ho va ain jentonge, å so va ho so vilter denne jentongen å so hadde o flaire sysken, å so hadde an no væl snått desse her å da vait e, å so hadde o sakt da mouri, du faor spå denna jentongen her å, høyra kor da gaor me hinna sa o, da bli no vel inkje noe tao hinna. Men so saeg Man i håndi nna, å so sa n atte, e vait kje koss da bli mædi, da blir inkorstaden so langt, so langt sa n, e vait kje kest da blir ao mæ de, men deu blir besta jentao åot mour dei du sa n, å ~~akk~~ ^{alte} du faor, alt da lande du faor, bli innjort sa n, innjort, innfenst. Ja da blai da her, da veit du, da blai innfenst.

(Fortell om ei som var ei trollkjering?) Å, e vait ikjé om e byr fartelja da, da häirest so stykt eut. Dai trudde at hu kunde trälla, vait du. Dai sa da atte, dai hilt seg-- nar dai fyste ~~kå~~ kom te Amerika så hilt dai se inne jao ain bror te mamma-- å so hadde o ~~akk~~ fått se te ain to tre kuer denna tkjærindji, å so hadde denna svägeren, han hadde hágge konnståkk han, so konnståkk--stakkan stou pao feilei, å so sa an te denna tkjærindji~~s~~ atte, atte deu leyte passa kuedn deine sa n, so dai inkje kjem upp te stakkadn mine, konnstakkadn meine. Dai ska itkje jera konnstakkadn deine noko dai sa o, å da jorde dai ikkje helde. (Noe om jure?) Å ja, dai sa da at dai va rædde ho skulie at dai-- ta bortnao kuedn, ~~akk~~ før dæ at dai va rædde/ho ~~akk~~ jorde inkort. Men æ vait kje eg. Gale mæ dai. -- Dai sa da at dai mælka blo itte na, men -- (Og det var mange som trodde på dette?) Ja, da va da, ser du, så dai va så rædde na mangge, at da va væl ^{spæda} difyr^{atte}, da vart unnteket så trålldom, far dai va så rædde na ser du.

(Historie om en patch watermelon) Ja, da va mannen min da, å so va da eit syssjen ^{barne} hans, dai va unge guta

vait du, so var dai eute å rai um kvelden å so visste dai um denna petkjen me vatermylde. Dai stågga dao å tok sugg vatermylda, ho hadde plenti ao dai, da var ikkje for da at ho sakna da, men neste mår so kom o te mour te denna syssjen ~~te~~ te far at dai hadde våre dar å teke vatermylde. (Kven va det som eide dei?) Da va denna so dai trudde trälla, da. (Hnn om en gang hun gikk til alters?) Ja, dei sa da, dætta her er väl itkjje sant vait e, men dei sa da atte--atte--atte pastor Clæusen skulle ha sakt at veine brast i -- brast naor ho kom. Å så vilde dai ha da te da ~~xxx~~ atte naor ho tok ~~xxx~~ brye sð-- so tok ho da utor ~~xxx~~ se atte. So ville dai ha da te.

(Fortell om da de var i Dakota). Å ja, me kom no ~~xx~~
~~vætt du~~ eut dar dao å sette áss pao vidle prerien. Da va tkje nòðon-- nòðin
dar pao prerien dan tei naor me sætla x dar. ^S Da va no kje ~~eu-~~
hyggeleg ^{te} å komma dar, ^{Vane-livda me us} & áit leite barn hadde æg a, so ~~va~~ ^{at} ~~me~~
~~atte,~~
— — — am joråkje ^dllar, han va so leiten ^{Lorden} at han va ~~æ~~ kje
so stor som dætta her, vait du. Berdalen ~~xxx~~ kom dar ai gong,
Berdalen ^{han} brukte te komma opp, far te missis Rølvaag, brukte te
komma ova so áfta, ~~dan tia~~, ^{foreldri te} ^{mam min} naor han skulte å kà da
so hadde han hama sitt jao ^{hama haus} ^{at} ^{da} han bestandi. Å so ~~xxx~~ touk han
va, så va da han ^æ ~~er~~ bestandi. Å so ~~xxx~~ touk han
se tåáss nett so far vaor hadde jort tà hann, kám an ova dar
å skulde jælba å brakka dao. Å so bejynde da te å regna, å so
maøtte han taka hæstasæddn sine inn, å dao va tkjellaren sa
fudle at me kunde nesten inkje lea áss ^{dag} ^{fyr} atta ^{ne fær dñ} eut atte.
Sølaisen ^{leit} va ^{fetk} da. Men dar maøtte me liðja, ^{va da same} ^{kot me}
va ora att — — — för, we va so glas i ^{fon} ^{vara} att —

Mrs Martha Otternes. Record D-7. Page 5.

Ja, so shuldæ me ne atta dæ, — — — skulda eg ha vora atta
å då sondag kæm så var me so gla i korandre atte --

dar — ho-msteddu

ai viss tei.

Ja, so shuldæ me ne atta dæ

ai viss tet

so skulde eg ~~vara~~^{ha vori} atte eg, karadn skulde neatte te su fâls
å arbaia sumarsarbaie, harvesta á høimngi á — — — so kjan hon
longardar — so ~~sætta han~~^{sa han})

Da ska kje bli nake tå da, sa n. Ka for da ..

Da va far da so

mæ da vetle barne , da ska kje blei nake tao da

sa n .

We han plenti nomm, sa

So fekk eg vara mæ

um sum aran

jao dai.